український католицький часопис

МІСІОНАР

рік заснування 1897 № 4(66) квітень 1998

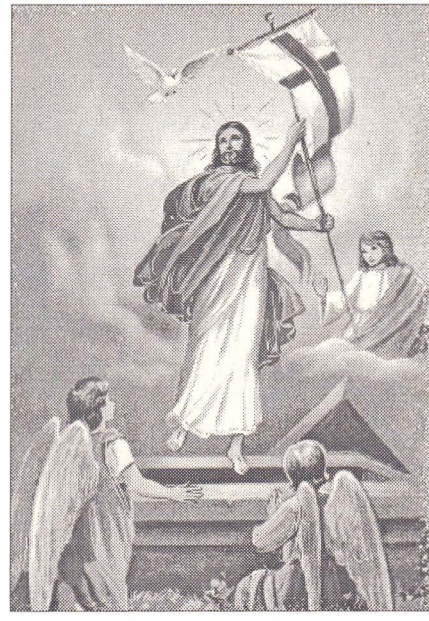

Ім'я Христа, як сонце, сяє,
Любові шле тепло з небес.
І Україна вся співає:
Христос воскрес! Христос воскрес!

Христос воскрес!

"Сьогодні все наповнилося світлом, небо, земля і глибини підземні. Нехай же празнує вся вселенна Христове Воскресіння, в якому ми утверджуємось!"

З пасхальної Утрені

У світлий празник Христового Воскресіння вітаємо усіх Високопреосвященних владик, священиків, монахів, монахинь та усіх численних читачів і співпрацівників "Місіонаря". Нехай воскреслий Христос обдарує вас миром, утвердить у вас віру, зміцнить надію та допомагає щоденно зростати в любові, яка не проминає.

Редакція часопису "Місіонар"

З світлим празником Воскресіння Христового!

Від імені Провінційної Управи отців Василіян, вітаємо усіх читачів "Місіонаря" з світлим празником Воскресіння Христового.

Празник Пасхи своїм змістом кличе нас бути живими свідками цієї великої події. Христове Воскресіння є завершувальним і найвищим актом Його місії на землі. Своїм Воскресінням Він підтвердив усю свою науку, свої діла, а навіть потребу і вартість страстей. Від цієї ж хвилини усе стало зрозумілим. Це таїнство найперше збагнули його апостоли, жінки-мироносиці і багато інших учнів. Воно стало основою усього проповідування і навчання Церкви. Це була і є найвища правда життя, в ім'я якої людина кається із своїх гріхів, переображається зі старої самолюбної людини у людину любові.

Ця правда завжди дає силу до постійної боротьби проти невідступної спокуси гордості і тріумфалізму, багатства і наживи, влади над іншими.

Правда про Христове Воскресіння завжди має бути присутня там, де є терпіння і біль, де є безнадія і розчарування. Людина, просякнута цією правдою, не боїться страждати за істину і справедливість. Вона завжди готова бути судженою замість судити інших. Вона здатна на героїзм і самопожертву в ім'я любові до ближнього.

Дорогі брати і сестри! Прийміть від нашої Василіянської спільноти найщиріші вітання. Ми покликані і хочемо завжди бути свідками Христового Воскресіння у сучасному та перехідному періоді нашої історії. Ми готові завжди служити Вам своїм апостолятом, виконуючи його згідно з нашими Конституціями, "вести всебічну апостольську працю". Наш Василіянський Чин покликаний бути носієм надії для Церкви і народу, насамперед, молитвою, духовністю, інтелектуальним вишколом та жертвенною працею.

Отже, нехай відгомін світлого празника Христового Воскресіння буде для нас усіх новим поштовхом до ще кращого змагання на цьому шляху до нашого Воскресіння. Ось тому й увійдімо усі в радість нашого Господа. Він воскрес і всім нам проклав таку саму дорогу до Воскресіння. Витриваймо на ній до самого кінця.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

о. Теодозій ЯНКІВ, ЧСВВ,
Протоігумен

СЛОВО РЕДАКТОРА

Квітень - це чи не найкращий місяць, під час якого на найбільшій частині північної частини планети Земля вся природа збудиться до нового життя. Наприкінці березня та на початку квітня весь світ відзначає найважливіші події з історії спасіння: Благовіщення - про скоре здійснення спасительного задуму Божого, як і Пасху - його остаточне довершення. З кількох статей цього номеру "Місіонаря" ви зможете, дорогі читачі, довідатись про те, як львів'яни та вірні з інших місцевостей Західної України, хто паломництвом, хто хресним ходом, хто реколекціями підготовлювались до світлого празника Пасхи. Статті про **Благовіщення, Квітну неділю, плащаницю, хрест Христовий** допоможуть краще підготуватись до цього празника.

Матеріали про **великодню сповідь** та **Пасху у підпіллі** без сумніву заохотять тих, які не відбули добру сповідь, висповідатися, тобто позбутися гріхів та поганих звичок. За допомогою статей про **великодні народні звичаї** та **писанки** як дорослі, так і діти, зуміють краще поєднати мир душі, який отримали після примирення з Богом та людьми, із всенародною радістю. Її висловлюють наші прекрасні великодні звичаї. Під рубрикою "Постаті ЧСВВ" читайте матеріал про живого ще ісповідника віри **о. Макарія Греня, ЧСВВ,** якого **вітаємо з 90-літтям життя.** Також варто ознайомитись зі спогадами мирян про священика підпільної УГКЦ о. Богдана Репетила, ЧНІ.

У некролозі читайте про молодого науковця, свідомого християнина Р. Ковалюка, який гідно представляв наш народ взірцевою поведінкою і українською піснею у далекій Японії.

Ще раз вітаємо усіх вас, шановні читачі, із світлим празником Христового Воскресіння радісним привітом: **"Христос воскрес!"**

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

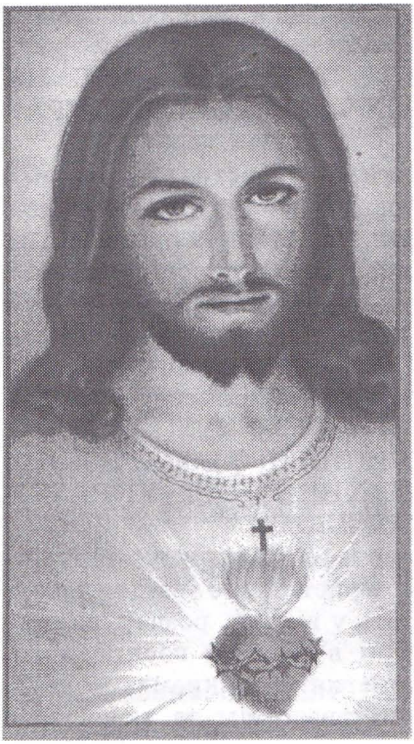

Ось Серце, що так дуже полюбило людей...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та у всіх намірах Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА КВІТЕНЬ:

(Поблагословлене Святійшим Отцем)

Загальний: ЩОБ У ДРУГОМУ ПЕРЕДЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ ХРИСТИЯНИ ЦІЛОГО СВІТУ ПЛЕКАЛИ З ОСОБЛИВОЮ РЕВНІСТЮ ДУХ ЄДНОСТІ І СОПРИЧАСТЯ У САМІЙ ЦЕРКВІ.

Воскреслий Христос дав завдання своїм учням: "Ідіть по всьому світу і зробіть учнями всі народи" (Мт 28, 19). Він ще перед Тайною Вечерею гаряче молився: "Отче, дай, щоб усі були одно". До тих пір не здійснились бажання Христа, тому-то нас закликає Святійший Отець до молитви, щоб усі християни, на всіх континентах плекали дух єдності, проявляли взаємну терпеливість чи то в самих

католицьких спільнотах чи у ставленні до інших християнських конфесій.

Місійний: ЩОБ ВЕСЬ СВІТ ЗВЕРНУВ ОСОБЛИВУ УВАГУ НА ЗАХИСТ РЕЛІГІЙНИХ, ЕКОНОМІЧНИХ ТА СУСПІЛЬНИХ ПРАВ НАРОДІВ ОКЕАНІЇ.

Найвіддаленіший від Європи континент Австралія разом з численними островами називаємо одною назвою - Океанія. Там є чимало самостійних невеликих держав, де дуже порушують як релігійні, так і економічні та суспільні права народів Океанії. Молімся, щоб увесь світ більше захищав права народів Океанії. В Австралії та Новій Зеландії є чимало українців, переважно греко-католиків. Посприяємо тому, щоб за нашими молитвами і стараннями вони зберегли ще надовго скарби нашої святої віри та народних звичаїв.

Місцевий: ЩОБ З ПРАЗНИКОМ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ ПРОБУДИЛАСЯ У СЕРЦЯХ ВСІХ ХРИСТИЯН УКРАЇНИ СВІДОМІСТЬ І НАДІЯ ПЕРЕМОГИ НАД ЗЛОМ.

Надія - це суто християнська чеснота, яку отримує віруюча людина в дар від Бога. На жаль, чимало християн не усвідомлюють значення цього великого дару і впадають у відчай, розчарування.

Молімся за те, щоб на основі віри в Христа воскреслого, переможця над смертю і злом, всі християни, зокрема, молодь, зростали у надії на Бога, а не уповали передовсім на людей і на себе самих.

Тільки Господь вірний своїм обіцянкам, а всім, які Його люблять, усе вийде на добро.

Покровитель на квітень - св. Методій 6 (19)

До найславніших проповідників Христової віри належить поряд з св. Кирилом і ***св. Методій****. Вони живою слов'янською мовою навчали правд віри і слов'янського письма.*

Справжньою школою чернечого життя для Методія був монастир на горі Олімп. Там брати приділяли багато часу молитвам, читанню книжок, приготовляючись до місійної праці серед слов'ян. Головною місійною станицею було місто Херсонес. Цісар і патріарх були дуже задоволені наслідками місійної праці братів. Методія хотіли висвятити на архиєпископа, але він відмовився, лише прийняв ігуменство в монастирі Поліхрон, де була цінна бібліотека. Тоді Методій ще не був висвячений на священика.

В січні 868 року бр. Методій з Константином прибули до Риму. У вічному місті Папа з римським духовенством і народом прийняли св. братів з великою пошаною. Другою важливою подією під час їхнього перебування у Римі було висвячення їхніх учнів, яких вони

привезли з Моравії. Ті учні були місцевого слов'янського походження і добре знали слов'янську мову, вони могли продовжити працю своїх учителів. Тоді висвятили на священика і св. Методія, який був ще звичайним монахом. Згодом висвятили його на єпископа.

У квітневу неділю 885 року єпископ Методій, будучи тяжко хворим, востаннє прийшов до церкви, поблагословив світську владу, духовенство і увесь народ, виголосив прощальну промову до своїх учнів. А у вівторок великоднього тижня помер на руках своїх священиків.

Учні св. Методія й засмучений народ поховали свого архиєпископа з великою пошаною. Його велику апостольську і просвітницьку працю, написання слов'янських книг гідно продовжили учні. Недавно проголошено св. братів Кирила та Методія співпокровителями Європи.

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ:

(Поблагословлене Святійшим Отцем)

Загальний: ЩОБ ВІРНІСТЬ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ ГОЛОСОВІ СВЯТОГО ДУХА СТАЛА ДЛЯ ВСІХ ХРИСТИЯН ЗРАЗКОМ І СПОНУКОЮ ВЕЛИКОДУШНОГО ПОСЛУХУ ВОЛІ БОЖІЙ.

Місійний: ЩОБ МОЛОДЬ БУЛА ГОТОВОЮ ПРИЙНЯТИ МІСІЙНЕ ПОКЛИКАННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ.

Місцевий: ЩОБ ХРИСТИЯНИ УКРАЇНИ НАСЛІДУВАЛИ ЧЕСНОТИ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ.

Покровитель на травень - св. Теодозій Печерський 3(20)

ДУХОВНИЙ ВЕЧІР НА СОКАЛЬЩИНІ

В с. Снятин Сокальського району, на межі Львівської і Волинської областей, 8 березня цього року проведено духовний вечір. Перед повним залом будинку "Просвіти" доповідь на тему "Піст і відречення в житті людини" виголосив о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ. Були присутні парох сіл Снятин і Світязі о. Мирослав Медвідь, парох православної церкви (УПЦ МП) тих самих сіл о. Мирослав, священик УГКЦ з м. Червонограда о. Михайло Нискогуз. Після концерту духовних пісень усі священики відповідали на запитання вірних обох конфесій.

Духовний вечір спричинився бодай у якійсь мірі до припинення ворожнечі між жителями села. Усі присутні бажали, аби такі вечори відбувалися частіше.

ЕКУМЕНІЧНА ХРЕСНА ДОРОГА У ЛЬВОВІ

За ініціативою мирян із Апостольства Молитви та під проводом отців Василіян 22 березня 1998 року, на Хрестопоклонну неділю, у м. Львові успішно відбулася Хресна дорога. Цей захід під гаслом "Дух допомагає нам у немочі нашій" *(Рим 8, 26)* **був задуманий, як екуменічне моління з метою:**

- прославити Господа у його страстях, якими він спас нас від неволі ворожої (вертикальний, літургійно-богословський вимір);
- символічно актуалізувати спільну мандрівку християн різних Церков у цьому земному житті до небесної спільної Батьківщини (есхатологічний вимір);
- подолати відчуження, викликати та плекати бажання єдності Церкви, щоб увійти у наступне тисячоліття більш поєднаними (екуменічний вимір);
- практично впровадити великопосний дух примирення у життя християн і усіх людей доброї волі та краще приготувати їх до Пасхи (духовний вимір);
- зробити збірку для потребуючих (горизонтальний, соціальний вимір).

За основу був узятий текст роздумів Вселенського Патріарха Варфоломія I на 14-ти зупинках Хресної путі, літургійного прославлення страстей Господніх, звершеного Папою Іваном Павлом II на руїнах римського Колізею у Велику або Страсну П'ятницю 1 квітня 1994 року. Патріарх Варфоломій I написав їх спеціально для Папи Івана Павла II як дарунок престолу Апостола Андрія Первозванного престолові Апостола Петра.

Хресна дорога у Львові пролягала від Святоонуфрієвського монастиря отців Василіян вздовж храмів різних Церков. Завершилася біля відновленої статуї Пресвятої Богородиці у центрі міста. Вірні радо відгукнулися на таку ініціативу і їх зібралося вельми багато. Вони дуже організовано і дисципліновано рушили з місця. Біля вірменського храму із своєю громадою зустрів хресний похід Преосвященніший єпископ Натан, який провів духовне розважання і поблагословив учасників. Розважання-призадуми страстей Христових випереджувалися читанням Слова Божого і проводив їх Протоігумен Василіянської Провінції о. Теодозій Янків, ЧСВВ. Завершилася Хресна дорога повчальним словом владики Любомира Гузара, який між іншим сказав: "Сьогодні ви, дорогі брати і сестри, дали свідчення нашому місту, що вірите у Христа Спасителя і Господа, що бажаєте мужньо та спільно йти за ним із хрестом щоденного життя і отак осягнути славне Воскресіння. Бо хрест, який символічним постукуванням відкриває

храм на початку пасхальної Утрені, відкриє нам двері вічного Небесного Царства під час загального воскресіння. Саме тому співаємо: Хресту твоєму поклоняємось, Владико, і святеє Воскресення твоє славим!"

Отець Теодозій Янків, ЧСВВ, закінчуючи Богослужіння, склав подяку усім тим, що сприяли проведенню Хресної дороги: голові міста, міліції, працівникам дорожньої автоінспекції, операторам озвучення, членам Апостольства молитви й усім вірним. Він висловив надію, що подібні екуменічні заходи у Львові проводитимуться у майбутньому частіше.

Духовно скріплені і зігріті теплом Божої ласки вірні радісно розходилися по своїх домівках, несучи не тільки на грудях хрест Христовий, але рішуче бажання йти з ним через теперішні випробування, негаразди, терпіння у надії кращого життя, невпинно пам'ятаючи, що Дух допомагає людині у її немочі.

о. Матей ГАВРИЛІВ, ЧСВВ

На світлині: на чолі багатотисячного походу християн у центрі Львова йдуть отці Василіяни.

ХРЕСТ ХРИСТОВИЙ - СИМВОЛ ПЕРЕМОГИ

Задумаймось над словами Господа нашого Ісуса Христа: **"Хто хоче йти за мною, хай зречеться себе самого, візьме свій хрест і йде слідом за мною"**. Це заклик до справжнього християнського життя. Саме піти за Христом - це найперше відректися себе, тобто самолюбства, це покинути дотеперішній невластивий і неправильний спосіб життя, його заблуканість, марноту, тимчасовість, а вибрати життя з Ним - нашим Спасителем і Богом.

Наявний знак життя з Христом може і повинен проявлятися у нашій, інколи важкій і сірій щоденності, тобто має бути справжнім свідоцтвом живої віри і діяльної любові. Тому-то бажання жити у вічній щасливості, бути громадянином неба, має давати силу і поштовх до боротьби з усіма видами зла, яке так сильно закорінилось в нашому всебічному житті.

Саме сьогодні, мабуть, найбільше потрібно знаку святого Хреста, який вміщує у собі всю історію спасіння людини. Без Христа, якому тепер, в особливий спосіб, віддаємо поклін, ніхто з нас не віднайде справжню дорогу життя і ніхто не отримає повноту життя. Саме Хрест Христовий є найдосконалішим правилом, чітким і зрозумілим законом на цьому земному шляху людського життя. Хрест - це єдине джерело духовного народження і відродження людини, а також всього народу. Він показує кожному зокрема, яка є мета і яка є вартість людського життя. Через Хрест приходить відкуплення людини і тільки через Хрест може сьогодні прийти її нове і тривале вдосконалення.

Це наш вертикальний вимір життя, до Бога, нашого Сотворителя. Ми від Нього прийшли і до Нього повертаємось. Є ще другий вимір - горизонтальний, тут на землі, між нами, людьми, братами і сестрами, охрищеними в ім'я Того ж самого Ісуса Христа. І тут, в цій нашій людській родині дуже потрібно цього видимого знаку, яким є Хрест Христовий. Він всіх об'єднує в одну спільноту віруючих, стоїть в центрі земного життя - його труднощів, радості і смутку, терпіння і перемоги. Щоб бути народом здоровим і сильним, мусить бути один сильний фундамент. Неможливо будувати рідної Хати - України на крихких теоріях, безцільних закликах, порожніх балачках, демагогічних і нездійсненних обіцянках.

Людина, яка сьогодні не взяла на себе Христового Хреста, не може виконати свою справжню місію в суспільстві. Служіння іншій людині завжди випливає з духа жертви, посвяти, безкорисливості.

Служіння своєму народові тим більше вимагає духа патріотизму. Отже, усі ці чесноти глибокої релігійності беруть свій початок в Христі Ісусі, який наглядно їх засвідчив і об'явив на Хресті. Тут об'явлене найвище і найдосконаліше служіння Бога людині. Страсті, терпіння, смерть на Хресті - це завершувальні акти Христової місії на землі, щоб принести людству спасіння. Тому знамено св. Хреста є сьогодні свідоцтвом і знаком відкуплення людини.

Людина, ознаменована св. Хрестом, отримує ім'я християнина, а поряд з цим велике завдання - бути живим свідком найвищих цінностей життя, які нам об'явив сам Спаситель. Це свідчення вміщує також наше ставлення до інших людей, всю відповідальність за долю свого народу. Не можна бути християнином і не любити свій народ. Неможливо служити Богові і не служити віддано своєму народові. Отже, справжнє християнство є основою глибокого патріотизму і безкорисливого служіння своєму народові. Тому Хрест Христовий сьогодні для усіх нас - це єдине джерело досконалої мудрості і світло у цьому земному житті. Хто взяв цей Хрест, ним знаменує свою щоденність, той переможе усі труднощі і достойно виконає свою місію в Державі.

Пам'ятаймо слова Христа: **"Коли хтось хоче йти за мною, нехай зречеться себе самого, візьме хрест свій і йде за мною"** (Мт 16, 24).

Отож, тримаймося святого Хреста. Несімо його з повагою і великою гідністю. Це ж наша перемога і вічність, це наша сила у терпіннях й випробуваннях і наша радість у воскресінні, це знамено нашого теперішнього і майбутнього існування.

о. Теодозій ЯНКІВ, ЧСВВ,
Протоігумен

ОРАТОРІЯ "ІДУ. НАКЛИКУЮ. ВЗИВАЮ..."

21 березня, ввечері у Львівському театрі опери та балету ім. І. Франка відбулася святочна академія, присвячена Слузі Божому Митрополиту Андрею Шептицькому. Її учасниками стали владики УГКЦ та УПЦ КП, духовенство, монахи, монахині, визначні діячі та чимало мирян. Вступне слово виголосив єпископ-помічник глави УГКЦ Кир Любомир Гузар. Опісля хор "Трембіта" виконав ряд духовних композицій, надавши академії урочистості.

Друга частина розпочалася виступом о. д-ра Михайла Димида "Суть і хід беатифікаційного процесу". Ось як закінчив доповідач: "Долучімся і ми - хто молитвою, хто роботою, хто матеріальною допомогою до цієї великої і благородної справи (беатифікаційного процесу - прим. наша) для добра всіх поколінь нашого народу".

Основною частиною академії стало виконання ораторії "Іду. Накликую. Взиваю..." композитора Віктора Камінського на слова Митрополита Андрея Шептицького. Поетичне опрацювання ораторії здійснила Ірина Калинець. Вона й подякувала усім за участь в академії і закликала працювати над піднесенням духовності українського народу.

БЛАГОВІЩЕННЯ

ІСТОРИЧНІ ДАНІ ПРО ПРАЗНИК БЛАГОВІЩЕННЯ

Це свято виникло в VI столітті. Вже із самого свого початку празник відзначався саме 25 березня у цілком органічному зв'язку із 25 грудня (Різдво Христове), тобто за дев'ять місяців до народження Ісуса, дата якого вже була відома з половини III століття і підтверджувалася думкою, що воплочення Христа відбулося у час весняного рівнодення саме тоді, коли за древнім переданням мала би бути створена людина. Тому, що свято Благовіщення припадало у період Великого посту і урочистості були заборонені, Труллянський Синод своїм декретом прирівняв його до найвищого літургійного рангу, у який день воно не випадало б. Празник Благовіщення випереджується передсвяттям-навечір'ям і завершується наступного дня вшануванням ангела Гавриїла. Богослужбові тексти празника доповнюються початковою частиною Акафісту, який відправляється у п'яту суботу Чотиридесятниці.

Із Східної Церкви празник Благовіщення переходить до Західної.

Перші сліди знаходимо у Сакраментарії Геласія і постановою Толедського Синоду (696).

Розповідь про Благовіщення міститься у Євангелії від Луки (1, 26-38). Це один з найбільш знаних і коментованих текстів Святого Письма. Зміст наступний.

Шостого місяця після зачаття Єлисаветою св. Йоана Христителя, до міста Назарета (Галилея), де мешкала молода дівчина Марія (Маріям), заручена з Йосифом, Бог посилає ангела Гавриїла, який приносить їй вістку, що вона зачне, народить Сина, назве Ісусом-Спасителем. При цьому ангел вітає її словами: "Радуйся, благодатна, Господь з тобою! Благословенна ти між жінками!" Спочатку

Марія стривожилася, зніяковіла та роздумувала над такою небуденною подією, але після заспокоєння ангелом вона запитує його: "Як же воно станеться, коли я не знаю мужа?". У цьому питанні міститься її постанова постійно заховувати дівицтво. Ангел продовжує їй пояснювати, що зачаття станеться надприроднім, чудесним способом, завдяки зшестю Святого Духа, бо "нічого немає неможливого в Бога". На це Марія з великою вірою й покорою відповіла: "Ось я, раба Господня, нехай зо мною станеться по твоєму слову!" Дух Святий зійшов на Неї і "Слово тілом стало і замешкало між нами".

ЛІТУРГІЙНИЙ КОМЕНТАР ПРАЗНИКА

Безперечно, головною дієвою особою у події Благовіщення є сам Бог, але літургійні тексти відводять багато місця Тій, яка вміла слухати Слово Боже, сприймати його і розмірковувати над ним, щоб, прийнявши Боже Слово у своє чисте і покірне серце, умістити завдяки Святому Духові у своє лоно і народити це Слово. Пречиста Діва у богослужбових текстах з великою ніжністю оздоблена різними порівняннями і прикметниками, тобто титулами, які автори текстів вкладають чи то в уста ангела, чи в уста віруючих. Наведемо найбільш промовисті. Богородиця - це *"земля незасіяна", "купина неопалима", "глибина недоглядна", "міст, що на небо переводить", "осідок святості понад херувимів", "благодатна", "благословенна", "вмістилище невмістимого Єства", "радість світу і щастя роду нашого", "пресвята і пречиста Мати Христова", "чиста Діва", "Дівиця непорочна", "Мати Життя", "духовне Місто", "одуховлена славна Палата", "вівтар вогненний", "престол Царя небесного", "захист всечесний", "людей обнова", "одуховлений Божий Кивот", "Непереможна Владарка", "Невіста неневісная", "Євиних сліз осушення", "висота для людського розуму недосяжна", "глибина для ангельського розуму непроглядна", "престол Царя Господа", "зоря досвітня, провісниця сонця", "повірниця тайн, мовчанкою вкритих", "започаткування чудес Христових", "основа правд віри", "поразка тяжка для диявола", "галузка рослини нев'янучої", "виховниця виховника чоловіколюбного"* і *т.д.* У цих поетичних назвах вражає те, що містять вони у собі не стільки сентиментальні зітхання, а біблійно-богословські вислови, правди віри, якими Східна Церква молиться до Господа та Його прославляє.

ЗНАЧЕННЯ ПРАЗНИКА БЛАГОВІЩЕННЯ

Хоча уважаємо його найбільшим богородичним святом, Благовіщення, як і Стрітення, є по суті святом христологічним, в якому Пречиста Діва Марія

займає визначне місце. Цей празник грунтується на євангельській розповіді (Лк 1, 26-38). Богослужбові тексти і молитви підкреслюють велич Божих задумів щодо спасіння людини і незбагненність воплочення невмістимого Бога у непорочному лоні Діви.

Вже у своїх перших словах Гавриїл відслонює перед Марією таїнство спасенного задуму Божого. Хтось сказав, що свято Благовіщення є особливо важливим у величній візантійській маріології. Суттєва роль Марії тут особливо виражена. Вона відображає уосіблену згоду людства і його відкритість назустріч Божій благодаті, а також вільну співпрацю у справі спасіння. Все не слід завдячувати послушній вірі покірної і чистої Діви Марії. Одночасно її божественне материнство випромінює і простягає над людством промені материнської ласкавої опіки. У своїй особі, як каже *Акафіст*, Марія чудесно "дівицтво і материнство поєднала". Тропар називає Благовіщення "початком нашого спасіння", а ікона празника навіює ідею входження Бога у людську природу через втілення у лоні Богородиці. З ніжною вдячністю свята Церква звертається до Пресвятої Богородиці: **"Нині все створіння радіє, бо Тобі архангел сповістив: Благословенна Ти пресвята і пречиста Мати Христа Бога! Нині присоромлено зухвальство змія і прокляття прародичів уневажнено, тому безнастанно до Тебе кличемо: Радуйся, Благодатна!"**

о. Матей ГАВРИЛІВ, ЧСВВ

НАМ ПИШУТЬ

Слава Ісусу Христу!

Складаю щиру подяку Господу Нашому Ісусові Христові, Матері Божій Неустанної Помочі, св. Апостолові Юді-Тадею, св. Антонію Падевському, єпископу Миколаю Чарнецькому і всім українським Святим за їхню поміч і вислухання моїх молитов, бо я виздоровіла.

сестра III Чину СВВ
Ольга-Магдалина

Слава Ісусу Христу!

Шановна редакціє!

Хочу скласти через "Місіонар" велику подяку Святому Йосифові, Обручнику Пречистої Діви Марії, за посередництвом якого я випросила в Бога велику ласку: уникла операції.

Святий Йосиф вже 20-ий рік є Покровителем моєї сім'ї і родини.

З 1 по 9 березня цього року я відмовляла дев'ятницю до Святого Йосифа. На десятий день, вранці я отримала, по-моєму, чудесне оздоровлення.

Надія КАЧАРОВСЬКА,
м. Червоноград

КВІТНА НЕДІЛЯ

Квітна неділя в наших богослужбових книгах має такі назви: "Цвітна, Цвітоносна, Цвітоносія", а в народі ще кажуть: "Неділя Шуткова, Вербна чи Вербниця". Всі ці назви пов'язані із звичаєм благословити і роздавати цього дня в церкві пальмові чи оливкові галузки.

Оскільки в нашому краю пальмових чи оливкових дерев немає, тому у нас є прадавній звичай посвячувати гілки верби, оскільки вони найшвидше весною розвиваються!

Квітна неділя в Україні - це велике свято. Відзначаємо його на спомин тріумфального в'їзду Ісуса Христа у Єрусалим. Слава про Нього, як великого Учителя, Пророка і Цілителя розійшлась не тільки по Галілеї, його бідній країні, але й по сусідніх містах - Самарії та Юдеї.

Кілька днів перед святом Пасхи Ісус сказав до своїх дванадцятьох апостолів: "Тепер ідемо в Єрусалим. Там видадуть мене первосвященикам і книжникам. Вони засудять мене на смерть і передадуть римлянам. А ті знущатимуться наді мною, плюватимуть на мене, бичуватимуть мене й уб'ють. Але по трьох днях я воскресну" (Мр 10, 32-34).

Ісус верхи на ослі в'їхав в Єрусалим. Люди, що були з Ним в дорозі, розстеляли свій одяг перед Ним, немов пишний килим. Інші зрізували з пальм гілки і розглядали по дорозі. Люди, що йшли перед Ним і ззаду, вигукували: "Осанна Синові Давида! Благословен той, хто іде в ім'я Господнє..."

Назустріч Ісусові вийшло все місто, бо кожен хотів побачити свого Месію в силі і славі. Але слава Христова тривала недовго, бо за ним, наче тінь, уже йшла зрада Юди, зрада народу, йшла тінь мук, Хресної дороги і розп'яття.

З посвяченими гілками верби у нашому народі пов'язані різні звичаї. Ці гілки ставили в хаті за іконами чи садили на городі. Ними благословили худобу, коли перший раз виганяли її на поле пастися. З посвяченою вербою господар обходив своє обійстя, щоб захоронити його від нечистої сили.

Виходячи з церкви в Квітну неділю, люди один одного легко торкалися лозою, кажучи: *"Не я б'ю, лоза б'є, за тиждень - Великдень"*. Так пригадували собі, що за декілька днів буде празник Пасхи.

ПЛАЩАНИЦЯ

"Благородний Йосиф з дерева знявши Пречисте Тіло Твоє, плащаницею чистою обвив, і пахощами покривши, у гробі новім положив"

(Тропар Великої П'ятниці)

Богослуження Великої П'ятниці відзначаються прегарними обрядами, зворушливими напівами і глибокими за змістом гимнами і стихирами. Головною їх темою є муки і смерть Господа нашого Ісуса Христа.

В осередку величних відправ і зворушливих обрядів Великої П'ятниці стоїть св. плащаниця. Це свята ікона Христа на полотні, яка стала складовою частиною обрядів Вечірні Великої П'ятниці й Утрені Великої Суботи. Під час цих відправ ми почитаємо прилюдно св. плащаницю в особливий спосіб.

На іконі зображено мертве Христове тіло в гробі, а також Пресвяту Богородицю, св. Івана, жінок-мироносиць, Йосифа та Никодима. Навколо ікони слова тропаря "Благообразний Йосиф..." Свята плащаниця говорить нам про строгу Божу любов і безмежне милосердя до нас, грішних.

Поклоніння і цілування св. плащаниці для наших вірних - це дійсно глибоке духовне переживання та нагода відновити свою віру і любов до Христа Господа, який з любові до нас помер на хресті. Цілують її навколішках. В містах заведено гарний звичай: вночі з Великої П'ятниці на Суботу вірні йдуть паломництвом з церкви до церкви, цілуючи плащаницю.

Плащаницю знімається з тетраподу, який прибраний на вид Божого Гробу, під час окремого Богослуження, так званого надгробного, яке відправляється безпосередньо перед Пасхальною Утренею. Її кладуть на престіл, де вона лежить до Вознесіння Господнього.

ВЕЛИКОПОСНІ РЕКОЛЕКЦІЇ

● В мальовничому містечку Яремчі на Гуцульщині, в монастирі отців Студитів, відбувались **реколекції для священиків** Коломийсько-Чернівецької єпархії у чотирьох групах. Впродовж трьох тижнів їх проповідував о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ. Крім того, проводив він реколекції у церкві св. Йосафата м. Коломиї, парохом якого є о. Володимир Касіян.

Наприкінці свого перебування на Коломийщині він проповідував реколекції в с. Рунгури Коломийського району, в якому недавно побудована гарна дерев'яна церква, де парохом є о. Михайло Рибіцький.

● **Великопосні реколекції** відбулися в **багатьох храмах Львівщини.** В храмі Пресвятого Серця Ісуса м. Жовкви проповідував **о. Віталій Дуткевич, ЧСВВ,** в селі Дубляни Самбірського району - **о. Назарій Лех, ЧСВВ,** в м. Стебник, біля Дрогобича - **о. Василь Зінько, ЧСВВ,** в м. Золочеві, в церквах св. Миколая і Вознесіння Господнього - **о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ.** У Львові, у церкві св. Андрія під час реколекцій проповідували **о. Теодозій Янків, ЧСВВ і о. Матей Гаврилів, ЧСВВ.**

ВЕЛИКОДНІ СПОГАДИ МИНУЛОГО

О, як радує людське серце весняна пора. Тепле сонечко, легенький вітерець, приємний запах квітів, квітучих садів, зелень трав дають наснагу у житті кожної людини. Христос воскрес!.. Земля дихнула новим життям і вся жива природа збудилась до нового поклику свого існування. Радіє пташина, будуючи своє гніздечко, радіє бджілка, збираючи свіжий нектар з перших весняних квітів, радіє худоба, дочекавшись запашної трави.

Великдень. Сама назва цього слова щось таїть в собі надзвичайного, як каже нам поет: "А день Божий, як Великодень, і все спочиває". Діти і матері, молодь і дорослі, старенькі і хворі вдячні Богові, що дочекались великого дня Христового Воскресіння.

* * *

Вже перед вечором у суботу заспівали "Христос воскрес", коли біля церкви люди святили пасочки. Діти радісно бігали навколо церкви, підкидаючи вгору свої писаночки, а матері ставали із своїми кошичками, прикритими вишиванками у два ряди для їх освячення. А хлопчики так і крутяться, заглядають у дзвіницю, бо так їм хочеться вдарити у дзвони.

Гомін голосних дзвонів розносився далеко за селом. Вже вранці, перед Службою Божою, під час співу "Христос воскрес", цей гомін зворушив серце людей радістю Христового Воскресіння.

Весняне сонечко хилилось на захід. А на майдані біля церкви зібралось все село. Така вже традиція була тут, що після обіду на Великдень біля церкви один одного поздоровляли радісним привітанням "Христос воскрес!". Дівчата і хлопці співали великодні пісні, діти танцювали хороводом "Подоляночку", а старенькі дивились на це дійство і згадували свої молоді роки.

* * *

У Великодню Суботу виглядала мати своїх дітей, які повинні приїхати на Великдень додому. Першим автобусом приїхала дочка. Мати чекала її на дорозі. Радіючи цим приїздом, вона розказала всі новини своїй дочці. В обід приїхав молодший, а ввечері - старший син, якого мати з нетерпінням чекала. Його вже вісім тижнів не було вдома: був далеко на практиці. Діти-студенти з'їхались і Великдень будуть святкувати разом. Радості у матері не було меж. Ввечері спільно молились і дякували Богові за отримані ласки.

На Великдень Службу Божу слухали по радіо з Ватикану. Церква була тоді закрита. В хаті на столі стояли свічки і хрест. Приймали духовне причастя під час Служби Божої.

Потім всі сіли за стіл, заспівавши "Христос воскрес", приступили до великодньої трапези. Діти, вдячні матері, споживали пасочку і все, що було на столі. Радість і смуток огортав їхні серця. Радість, бо всі зійшлися додому на свято, а смуток, бо на початку Великого посту помер їхній добрий батько.

Після обіду мати із своїми дітьми пішла на цвинтар. На могилі горіли свічки. Всі разом молились за упокій душі милого для них батька. По обличчі матері і дочки текли сльози, а сини в задумі мовчали. Підійшов сусід, чи-то із заздрощів, чи від щирого серця, промовив:

- Добрий був ваш батько, але нічого вам не залишив.

- Так. Але ще за життя свого батько мені казав: "Сину, нічого немає в мене, крім цих спрацьованих рук, тож прийми від мого серця чисту віру в Бога в Тройці Святій Єдиній і віру в єдину, святу, соборну й апостольську Церкву. Ніколи її не зраджуй!" Цей батьків заповіт бережу я як найдорожчий скарб.

Мати мовчки витирала сльозу, яка котилась по вкритими зморшками згорьованого обличчя.

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

ВЕЛИКОДНЯ СПОВІДЬ В ЧАСИ ПІДПІЛЛЯ

"Тому, що багато хто брався скласти оповідання про речі, які сталися між нами, як то нам передали ті, що були від початку наочними свідками й слугами Слова, вирішив і я, вивідавши про все докладно від початків... написати за порядком" (Лк 1, 1-4). Такими словами починає своє святе Євангеліє св. Апостол Лука.

Тому, що деякі миряни і навіть деякі священики кажуть, що не було ніякої підпільної УГК Церкви, пишу я цей невеликий спогад про працю у важких умовах підпілля. Цього разу розповім про великодню сповідь у ці нелегкі часи..

Не було тоді ні сповідальниці, ні аналоя. Перш за все треба було безпечно дістатися до села, не потрапити у засідку, яку робила більшовицька агентура. Для цього підпільний священик намагався добре вивчити всі дороги, що вели до села і йти завжди іншою. Покійний о. Мар'ян Гірняк був затриманий на дорозі до села Вишня, побитий у сільській раді і привезений у районний центр Городок. Отже, тільки приїзд у село підпільного греко-католицького священика комуністична влада вважала злочином.

Дуже часто на залізничній станції **Хоросниця** я міг потрапити у засідку. Виходив на станції Заріччя і звідси мотоциклом доїжджав до села. Жителі с. Хоросниці, в якій відправляв я роками, були свідомими греко-католиками. Вони любили УГКЦ і не допускали

священика Московського патріархату, якого присилала комуністична влада. Церкву дуже часто зачиняли, ставили пломби. Але люди її знову відчиняли, сходились у неділі й свята на Богослужіння, які відправляли підпільні священики, або молились самі люди, пам'ятаючи слова Ісуса Христа: "Де вас збереться двоє, або троє в ім'я моє, там я посеред вас".

Великодня сповідь у селі Хоросниця і в інших свідомих селах відбувалася в церкві і в хатах. Це залежало від ситуації. Коли гонителі "відпочивали", наставав відносний спокій, то сповідь відбувалась у церкві. А як починались знову гоніння, то сповідали в хатах. І у церкві, й по хатах великодня сповідь відбувалась переважно вночі. Бо для підпільників ніч завжди безпечніша. До села під вечір приїжджало декілька священиків і люди, поінформовані церковними активістами, збирались у церкві чи в хаті. У церкві до 12-ї години ночі всі священики сповідали, а люди самі відспівували молебні чи акафісти. Після півночі один священик починав правити св. Літургію, а інші далі сповідали.

У хаті умови були звичайно гірші, ніж у церкві. Душно, сусідські пси гавкають і наганяють страх. Час від часу хтось виходить із хати і пильнує, чи не підкрадаються непрошені гості. Було, як каже Апостол: "Горе від чужих і горе від своїх". Бо були різні священики у Московському патріархаті. Одні доносили на нас до уповноважених у справах релігій, бо казали, що ми їм "хліб відбираємо". Інші хвалили нас. До одного священика, що служив у Московському патріархаті, прийшла із доносом парафіянка і сказала: "Отче, а Катерина не сповідалася у Вас, а ходила у сусіднє село, в якому вночі сповідали священики зі Львова, котрі у куфайках ходять". На це священик сказав: "То Катерину за це треба похвалити, бо вона йшла болотистою дорогою вночі у сусіднє село, а я тут сиджу в церкві цілими днями, а вас так мало приходить. Оцінювати треба священика не по тому, в чому він ходить, а який він є".

У таких нелегких умовах для священиків і людей відбувалась великодня сповідь. Важко це зрозуміти духовенству, яке цього не пройшло (чи не зазнало), бо ситий таки голодного не розуміє. Нехай же цей мій скромний спогад заохочує священиків і мирян пам'ятати про свої обов'язки і гідно їх виконувати у легальних умовах.

о. Роман КАСПРИШИН,
священик УГКЦ смт. Рудно

ВОСКРЕСІННЯ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА

Під час своєї прилюдної діяльності, яка тривала три роки, Ісус Христос вчинив чимало чудес. Після кожного чуда зростала віра в очевидців.

Після чуда у Витанії, де Ісус знову оживив, тобто, воскресив померлого Лазаря, який вже чотири дні лежав у гробі, увірували в Нього дуже багато людей. Однак, найбільше чудо Ісус Христос зробив на свято Пасхи на 33 році від свого народження. Тоді Він власною, тобто Божою силою, сам встав з гробу на третій день після своєї смерті на хресті. Це найбільше чудо привело до віри тисячі, мільйони людей. Тому-то і свято, яким відзначається це найбільше чудо, називається Воскресіння або Пасха Господа нашого Ісуса Христа.

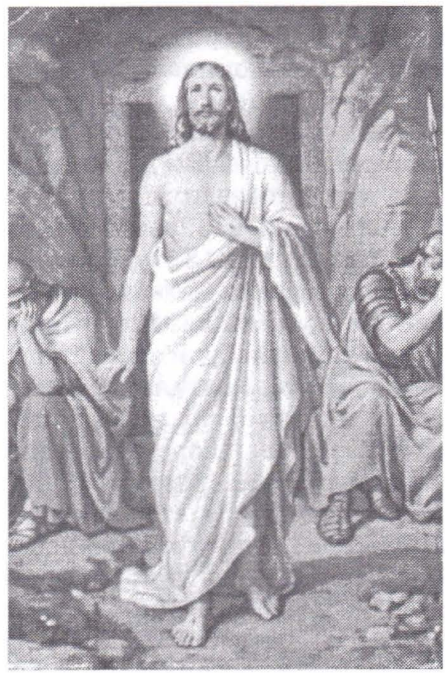

Першими свідками Ісусового Воскресіння були ті особи, які найвідважніше супроводжували Його на Хресній дорозі. Це Марія Магдалина і жінки-мироносиці, а згодом і Апостоли Христові.

Правда про Христове Воскресіння утвердила у вірі навіть тих, які сумнівалися. Щоб усунути різні сумніви, Ісус з'являвся у своєму воскреслому вже тілі багатьом людям впродовж 40 днів, поки не вознісся на небо.

Оскільки Христове Воскресіння є найважливішою подією в цілій історії спасіння, то свята Церква зробила його найважливішим святом, яке відзначається не лише раз в рік - в празник, який називаємо Великдень (деякі народи називають його "Велика ніч"), але подія Воскресіння Христового відзначається ще 52 рази на рік, тобто кожної неділі.

З празником Воскресіння Христового тісно пов'язана Свята Євхаристія, тобто Причастя Тілом і Кров'ю того ж самого Воскреслого Христа. Тому потрібно, щоб усі християни гідно підготовилися постом, молитвою, сповіддю, добрими ділами до прийняття св. Причастя в празник Пасхи, а також бажано, щоб причащалися кожної неділі в році.

Отож, не дозволимо, щоби Пасха була для нас лише традиційним торжеством, де найважливішою буде святочна трапеза - гостина, але згідно з восьмою піснею Пасхальної Утрені, як на Великдень - головне свято Пасхи, так і кожної неділі, станьмо учасниками нового виноградного плоду Божественної радості і царства Христового!

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

ВЕЛИКОДНІ НАРОДНІ ЗВИЧАЇ

"Це день, що його створив Господь, радуймося і веселімся в ньому"
(Прокімен Пасхи)

Празник Христового Воскресіння багатий не тільки у величі Богослуження, але й багатий також обрядовими і народними звичаями. Одні з тих звичаїв - це вплив з християнського культу, а інші походять ще з передхристиянських часів, коли народ відзначав свято привітання весни і весняного сонця. Християнська релігія багато з тих прадавніх народних звичаїв освятила, надала їм християнського значення і символіки та прийняла за свої.

Христове Воскресіння відбулося дуже рано в неділю, третього дня після Його смерті. Звідси існує в Церкві дуже давній звичай, який пригадує, що пасхальний піст закінчується в суботу вночі і починаються воскресні торжества опівночі чи на світанку.

Воскресні торжества починаються обходом довкола церкви у супроводі дзвонів. Цей обхід є символом ходу жінок-мироносиць в неділю рано до Господнього гробу. Після обходу, перед зачиненими дверми церкви, наче перед запечатаним Божим гробом, починається воскресна Утреня. Тут перший раз чуємо радісне: "Христос воскрес із мертвих..." і при співі цієї ж пісні священик хрестом відчиняє двері церкви на знак того, що Христове Воскресіння відчинило нам двері до неба.

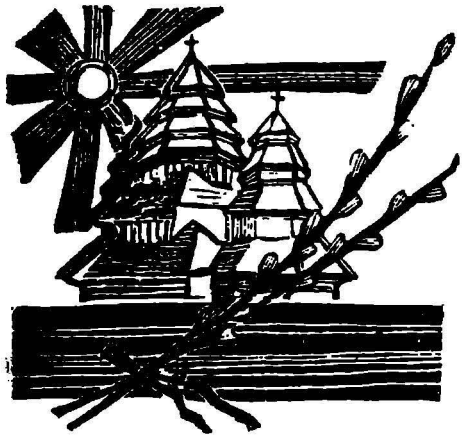

Великодній привіт "Христос воскрес" перший раз промовив ангел до жінок-мироносиць при Господньому гробі. Цим радісним привітом уже майже дві тисячі років обмінюються християни впродовж усього пасхального часу, відповідаючи "Воістину воскрес!"

Великдень багатий різноманітними народними звичаями. Загальним улюбленим звичаєм у нашому і не лише нашому народі стало благословення на Великдень пасхальної їжі. У кошички, прикрашені зеленню, вкладаються паска, варені яйця, писанки або крашанки, шинка, ковбаса, грудка масла, сиру, хрін, сіль. Слід сказати, що яйце у великодніх звичаях відіграє велику роль: воно стало символом Христового Воскресіння.

З крашанками і писанками

пов'язані різні ігри дітей і старших на Великдень.

Особливим виявом великодньої радості по наших селах і містах стали гагілки і різні ігри на майдані коло церкви. Отже, гагілки (а ще їх називають гаївками, ягілками, веснянками) - це пісні і забави під час свята весни, коли радість весни спільна з радістю Христового Воскресіння.

Другий день свят - Світлий понеділок - пов'язаний із звичаєм обливання водою. Цей звичай носив жартівливий характер, поширений був переважно серед молоді.

В нашому краї є такий звичай, що на Великдень родини йдуть на цвинтар, на могили своїх рідних, щоб поділитися з ними воскресною радістю та привітатись великоднім привітом "Христос воскрес".

ПАСХА У ПІДПІЛЛІ

У нелегких умовах підпілля люди не знали, коли прийде священик і посвятить їм паски. Та й сам він цього не знав. І це добре, бо легше було бути непоміченим.

Пригадую Великдень на Сокальщині, який святкували 3 травня. Звичайно, що 1 травня, у свято всіх "пролетарів", пильність міліції була високою, а в інші дні - послаблена. У п'ятницю ввечері посвятив паску у Пархачі-Межиріччі, Сільці і Городинці. Переночував у с. Волсвин, у брата Василя, ЧСВВ, який жив у хаті батька. Поруч, у сусідній хаті, жили дві сестри Служебниці.

Вдосвіта у Волсвині відправив Службу Божу й поїхав до Поздимира. Тут теж посвятив приготовлені вірними паски.

Село Витків, куди я приїхав, відоме тим, що біля костела похована Гертруда Коморовська, на якій одружився таємно син графа Потоцького і яку втопили у Бузі якісь негідники. Це було наприкінці 18 ст. о. Орест Карплюк, ЧСВВ, що був родом з сусіднього села - Нового Виткова, "познайомив" мене з цим селом. Я зайшов до сестри цього священика і у хаті відслужив св. Літургію. Згодом поїхав до м. Радехова, де мене очікували дві сестри Служебниці на прізвище Козак.

У них була підпільна церква, тобто на молитву сходилися вірні. Посвятивши паски, поїхав до Червонограда. По дорозі відвідав наймиліше місце моєї підпільної праці - село Бендюгу. Зайшов до подружжя Кіх. Жінка повідомила жителів, що буде Служба Божа зранку. Це вже був сам Великдень. Вдосвіта зібралися люди, приїхав бр. Гавриїл Сідь, ЧСВВ. Ми відспівали скорочену воскресну Утреню, потім я відправив ще св. Літургію, на яку встигли прийти з Волиці Комарської і Комарева сестри Малогурі з деякими людьми...

У Червонограді мене очікували в хаті пані Яремчук. Для зібраних відправив Службу Божу і посвятив паски. Після цього скромного торжества трохи передрімав... Великдень у всі роки підпілля був схожий на цей.

о. Дам'ян БОГУН, ЧСВВ

ХВАЛІМ ГОСПОДА, БО ДОБРИЙ, БО МИЛІСТЬ ЙОГО ВІЧНА

(З нагоди 90-ліття життя о. Макарія Греня, ЧСВВ)

Життєва доля отця Макарія Греня, ЧСВВ, тісно пов'язана з Жовківщиною. Саме там, у мальовничому куточку Крехова - хуторі Запасіхи **1 квітня 1908 року** у родині Михайла і Парасковії Гренів народився хлопчик. Охрестили його Михайлом. Він ріс розумним, допитливим, побожним. В неділю і свята всією родиною приходили до монастирського храму, молились, прославляючи Господа. А потім малий Михайлик клякав перед чудотворною іконою Пресвятої Богородиці Верхратської і щиро молився. А скільки-то радості було, коли всі разом приходили на величаві відпусти у Крехів на "теплого Миколая". Любив він спілкуватись з молодими братами монастиря, любив слухати у їх виконанні духовні пісні.

Та чи не найбільш радісними були великодні свята. Як радісно було бачити, як оживала природа. Розквітали барвисті весняні квіти. Раділа душа слухаючи веселий щебет птахів. В кожній християнській оселі дбайливо готувались до свят: пекли пасхи, розписували писанки. А вдосвіта люди несли кошички, замаєні зеленню, прикрашені барвистими вишиванками до храму, брали участь у величній великодній Святій Літургії. Над ошатними оселями, мальовничим Креховом, оповитим вінцем лісів і гір, линув мелодійний передзвін церковних дзвонів, неслось далеко у височінь блакитного неба радісне "Христос воскрес!" Воскресну Утреню ангельськими голосами співали брати-новики. Величні мелодії сплітались в один прекрасний вінок прослави нашому Спасителеві - Ісусу Христу.

Мабуть ще тоді, у далекій юності, зародилась у Михайла мрія: обрати монашу стежинку в житті, щоб служити Богові.

У вересні 1925 року Михайло Грень вступив у Крехівський новіціят, де під час облечин обрав нове монаше ім'я - Макарій. Там же, у Крехові **1 травня 1927 року**, склав перші обіти. Торжественну професію довічних обітів склав 15 лютого 1933 року в Кристинополі. Крок за кроком наполегливо йшов до своєї мрії: багато молився, читав,

працював над собою. Звичайно, у монашому житті не буває легких стежинок. Тут потрібно багато молитви, жертви, праці і, самозречення, щоб служити Господеві.

Золотими літерами у пам'яті отця Макарія Греня закарбувалась дата - **26 серпня 1934 року.** Саме тоді у Крехівському монастирі відбулись священичі свячення молодого брата Макарія Греня, ЧСВВ, які він отримав з рук Преосвященного владики Кир Йосафата Коциловського.

Після закінчення курсу теології отця Макарія направили у Бучач, де навчав учнів місійного інституту грецькій і латинській мовам. Поряд з тим був провідником Апостольства молитви, проводив активну виховну роботу з молоддю. Він відновив роботу Марійських дружин. А влітку виїжджав до Гошева, де надавав допомогу в обслуговуванні прочан і вірних.

В 1939 році на свято Різдва Матері Божої в Бучачі, було закрито місійний інститут отців Василіян. о. Макарій переїхав в Станіславів (тепер Івано-Франківськ). Він обслуговував вірних сіл Горники, Микитинці, Надорожне. А згодом, коли ліквідували монастир в Погоні, а церква була відкритою, обслуговував і там.

У вересні 1941 р. о. Макарій прийняв від тодішнього ігумена о. Матея Шипітки, ЧСВВ, монастир в Гошеві. У молодого ігумена монастиря о. Макарія, ЧСВВ збільшилось духовної праці і відповідальності. У цьому монастирі були тоді о. Соколовський, о. Повх, о. Розкіп, о. Шабан, о. Городиський, бр. Іванів, бр. Гвоздівський, бр. Маїк, бр. Качмар, бр. Бойко та ін. У церкві постійно відбувались Богослужения, обслуговувались вірні. Поряд з тим о. Макарій їздив в навколишні села, де давав реколекції, сповідав людей.

На Ясну гору щороку приходило багато прочан. Цей чудовий мальовничий куточок Прикарпаття милував не лише своєю неповторною красою, але й вабив давньою славою великих Божих ласк, які отримували вірні за посередництвом Матері Божої Гошівської (чудотворна ікона з зображенням Пресвятої Богородиці знаходилась в монастирському храмі).

В старих монастирських літописах збереглись записи про те, як чудотворна ікона Матері Божої Гошівської потрапила в монастир, описані десятких чудесних оздоровлень і великих Божих ласк, отриманих чисельними паломниками, які приходили на Ясну гору з вірою і молитвою.

Як стверджують літописи, цю ікону подарував монастиреві добродій Микола Гошовський в 1737 році. Вона прославилась великими чудами. Одного разу Гошовський виїхав у справах з дому. Коли приїхав, то побачив на подвір'ї багато людей. Серед них були два місцеві священики латинського обряду. Жінка Гошовського, Катерина розповідала, що, повернувшись з Служби Божої, зайшла у хату. З дверей побачила, що вся стіна, на якій висіла ікона, світиться. Яскраве

сяйво йшло від ікони Матері Божої. Злякавшись, послала за священиком. Коли він прийшов, то сяйва уже не було, але на очах Богородиці побачили сльози. В присутності людей і священиків зняли цю ікону з стіни і занесли в костел, помістили у захристії. А згодом її передали до монастирської церкви. З того часу люди з різних кінців приходили на прощу. Тут відбувались великі відпусти.

За заступництвом Матері Божої монахам вдалось щасливо пережити і воєнні лихоліття. Монастир і церква під час війни зазнали значної руйнації, але монахи за молитвами і заступництвом Пресвятої Богородиці залишились живими. Як підтверджував о. М. Дирда, під час одного з боїв бомбою було знищено куполи церкви, місцями пробито великі мури стін. Лише залишився непошкодженим головний вівтар із Пресвятими Дарами. Цілою залишилась і запрестольна стіна з чудотворною іконою на ній.

Великих випробувань долі зазнав тодішній отець-ігумен Гошівського монастиря о. Макарій Грень, ЧСВВ в роки сталінсько-більшовицького терору, а разом з ним і всі монахи. Часи тоді були неспокійні. Закривали монастирі, а священиків і братів-монахів відправляли далеко від рідного краю на заслання в Сибір.

В пам'яті старенького о. Макарія Греня, ЧСВВ пригадуються ті сумні події минувшини.

- Це було 9 січня 1950 року, - розповідає о. Макарій. День видався похмурим і холодним. В монастирі було неспокійно: всі очікували якоїсь біди. Непрошені гості не забарились. Монастирську тишу порушив настирливий стук у двері. Нахлинула облава. В келії вдерлись військові, робили обшук. Хоча нічого не знайшли, не заспокоїлись. Забрали мене і повезли до Болехова, замкнули в пивниці з якимось злодюгою. А потім відправили в станіславівську тюрму.

Так о. Макарій Грень, ЧСВВ першим прийняв тяжкий хрест тюремних і табірних поневірянь, але не скорився, не зрадив своєї віри. Його засудили на 25 років ув'язнення. З них шість років поневірявся в карагандинських таборах. Там же були і інші священики з України. Серед них о. Баран з Тернополя, о. Балагурак з Івано-Франківська та

інші.

Ми працювали на будівництві, на різних роботах. А ночами щиро молились до Господа, просили заступництва Пресвятої Богородиці. А іноді тихенько відправляли Служби Божі. Тільки віра і молитва додавали сил, допомагали переносити тяжкі хрести долі. А в душі кожен з нас мріяв повернутись в свій рідний край, милу серцю Україну.

21 червня 1956 року прийшов довгожданий час звільнення. Ми, почувши цю новину, просто в бараці відправили подячну Службу Божу, потім поїхали в Галичину. Відтак йому довелось душпастирювати в підпіллі. Обслуговував багато сіл на Львівщині, зокрема у Рудно, Городку, Зимній Воді, селах Жовківщини. Поряд з тим надавав духовну опіку сестрам Пресвятої Родини, періодично давав реколекції. Не раз доводилось зазнавати переслідування та покарання за підпільну душпастирську працю.

Коли над нашим знедоленим краєм засяяло сонце релігійної свободи, то о. Макарій Грень, ЧСВВ на схилі літ повернувся в Гошівський монастир.

Тепер о. Макарій проживає в Жовківському монастирі отців Василіян. Нещодавно Львівщиною облетіла радісна вістка, що серед 24 лауреатів вірності і о. Макарій Грень, ЧСВВ нагороджений високою нагородою Святішого Отця - грамотою і медаллю *"За особливі заслуги перед Церквою"*.

о. Макарій у ці святкові дні заносить свої щирі молитви до Господа за отримані ласки, за те, що благословив його тут, на рідній землі дочекатись свого 90-ліття. Серцем радіє, що знову в монастирському храмі мелодійно співають брати-монахи, а над рідним краєм несеться радісне: "Христос воскрес".

Ольга КРАК

ПАМ'ЯТІ О. БОГДАНА РЕПЕТИЛА, ЧНІ

Цього року виповнилося 85 років від дня народження єромонаха Чину Найсвятішого Ізбавителя (ЧНІ) о. Богдана Репетила.

Він народився 6 квітня 1913 року в с. Конюшки на Львівщині. 1933 року вступив до монастиря отців Редемптористів на Голоско біля Львова. У 1939 році висвячений на священика.

Як багато інших монахів і монахинь УГКЦ, його спіткала трагічна доля - відбув майже 10 років на засланні. Після повернення до Львова працював нічним сторожем. Окрім цього, дуже широко розвинув (підпільно) душпастирську працю аж до своєї смерті, до 9 травня 1967 року. Похований на Личаківському цвинтарі.

Пані Анна Наорлевич, яка співпрацювала з ним у важкі часи підпілля нашої Церкви, між іншим згадує: "о. Богдан, ЧНІ погодився бути провідником катехитичного гуртка, який я зорганізувала. Збори нашого молодіжного гуртка відбувалися часто.

Було нас більше 50-ти осіб. Отець відправляв набоженства "Святої години", "першої п'ятниці", "Хресної дороги" тощо. Проводив з молоддю реколекції, організовував розважальні поїздки, вечорниці та ін. Під проводом о. Богдана всі бажаючі мали змогу навчитися вишиванню, в'язанню, ґаптуванню і навіть написанню віршів. Він часто багатьом з нас так радив: "Не бійтеся, робіть все, що можете, на славу Божу".

Пані Любомира Р. згадує про одну Службу Божу, яку відправляв о. Богдан, ЧНІ: "Це був 1964 рік. Ми вчилися у школі у першу зміну. Перед навчанням ходили на св. Літургію у приватну квартиру. Одного разу під час Служби Божої пролунав протяжний дзвінок у двері. Продовжуючи правити, о. Богдан так сказав до господині помешкання: "Що вам підказує сумління, те й робіть". Ми з трепетом у серці завмерли, але відчули Божу ласку. Закривши щільно кімнату, де служилася св. Літургія, ми продовжували спокійно і тихо молитися, просячи у Господа допомоги. Почули грізний голос: "Што ти так долго откриваеш?" Господиня відповіла: "Я вже старша і не можу миттєво відчинити". "Гості" почали обшукувати квартиру, а до нашої кімнати не зайшли. Стук господині у двері засвідчив, що все скінчилося. Це була велика ласка Божа!"

Пані Леся Штикало згадує про перше св. Причастя, яке прийняла з рук о. Богдана, ЧНІ, про Великдень у підпіллі та про похорон отця: "Перша зустріч з цим священиком відбулася у день мого першого св. Причастя і св. сповіді, 10 липня 1964 року. Думкою лину у минуле. Згадую підпілля нашої Церкви. Ми, молоді, жили та діяли у ті роки згуртованіше. Особливо на великодні свята ми були великою християнською родиною, ділилися свяченим яйцем, паскою. Це благословляв наш наставник о. Богдан, ЧНІ. Наші юні голоси зливалися у один, коли співали воскресні пісні...

Пригадую величний похорон о. Б. Репетила, ЧНІ. Центром Львова несли безліч вінків та квітів. А за домовиною йшли сотні людей з різних куточків Галичини".

Пані Нуся Щ. ще так розповідає про о. Репетила: "Він був для всіх нас не тільки духовним наставником, він був для нас батьком. Разом святкували свята, ставили вистави, ходили з колядою у часи, коли все це було заборонено. Отця могли й за такі речі заарештувати. Ми всі збиралися також на святкові Богослужіння у різних районах Львова. Нераз нас було біля 30 людей.

На квартирі у п. Оксани, нашої "доброї бабці", де проживав о. Богдан, завжди було людно. Ми, діти, бігли туди без будь-якої причини. Там було затишно і добре. Ми вчилися співати церковні пісні, жартували і сміялись..."

Не судилося йому дожити до відродження УГКЦ та незалежності України. Проте він невпинно заступається перед престолом Всевишнього за те, аби ми зуміли належно цінувати ці дари і дякувати Богові за все!

ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ У БРАЗИЛІЇ

До виходу нашої Церкви з підпілля Провінція отців Василіян у Бразилії була найчисленнішою в цілому Чині, тобто мала найбільше покликань. Нині перше місце у цьому відношенні займає Україна. І перші ластівки з України знову, подібно як і 100 років тому, відлетіли до Бразилії. Це два молоді брати-студенти ЧСВВ - ***Натанаїл Гарасим і Йосафат Коваль,*** *які попередньо закінчили студії філософії у Золочеві. Вони прибули до Куритиби 30 вересня 1996 року. Спочатку брати вивчали португальську мову у монашому Згромадженні Палотинів. З лютого 1997 року вони студіювали богослов'я перший рік у Куритибі, в отців Кларетіян.*

Серед молитви, праці і відпочинку, в радості і студентських турботах пливе їхнє життя у далекій від рідної України Бразилії.

Подаємо розповідь бр. Йосафата Коваля, ЧСВВ про новіціятський дім.

Коли переглянути історію українського народу й історію Василіянського Чину, то побачимо, що вони тісно пов'язані. Отці Василіяни завжди ділили долю і недолю зі своїм народом. Коли процвітало життя народу, розцвітав наш Чин, коли переслідували український народ, то це не оминало і ЧСВВ. Історія народу і Чину - це ніби щось одне ціле.

Так само й історія українців в Бразилії й історія отців Василіян в цій гарній південноамериканській країні творять одне ціле. Після еміграції наших людей у Бразилію приїхали і отці Василіяни.

Розповімо коротко про колиску Василіянського Чину Святого Йосафата в Бразилії, тобто про **новіціят у місті Іваї.** Всі, напевно, добре розуміють значення новіціяту - початкової школи богопосвяченого життя.

Після приїзду отців Василіян з України до Бразилії багато хлопців серед тутешньої української молоді почали обирати дорогу монашого життя. Спочатку їх відправляли на новіціят в Україну. Та з часом число покликань зростало і виникла потреба у заснуванні такого новіціятського дому у Бразилії. Першим осередком став дім у Прудентополі. Пізніше, 15 серпня 1948 року, новіціят перенесено у Іваї, де більшість населення - українці.

Іваї - місто, що розташоване в північній частині бразилійської області (штату) Парани. Славиться тим, що в ньому є як новіціят отців Василіян, так і новіціят Сестер Служебниць. Розташовані на площі Тараса Шевченка. Розділяє їх тільки дорога. Ліворуч від василіянського новіціяту розташована ще гарна українська церква Пресвятого Серця Ісусового, побудована у візантійському стилі.

Василіянський новіціят - гарний великий трьохповерховий будинок, побудований у вигляді букви Т. Навколо нього посаджено

багато дерев. З протилежної сторони - головний вхід, прикрашений гарними пальмами. Навпроти входу - розлогі поля, що належать до новіціяту. Це зовнішній вигляд. Заглянемо тепер в середину монастиря. На першому поверсі є рефектар і рекреаційний зал. На другому - аскетар і каплиця. На третьому мешкають новики і кандидати з отцем - магістром, є зал для конференцій і комп'ютерна кімната. Над головним входом в монастир є гарний, великий балкон, на якому можна милуватись прекрасним краєвидом міста.

В даний час ігуменом дому є колишній Протоігумен Бразилійської Провінції святого Йосифа о. Януарій Приставський, ЧСВВ. Магістром є о. Антоній Роїк, ЧСВВ. На новіціяті тепер є сім новиків, понад десять кандидатів, два брати-помічники і шість священиків.

Єдиною, дружною родиною живуть отці і брати Василіянського Чину у далекій Бразилії, зберігаючи наші звичаї і традиції.

бр. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ

ВІДЗНАЧЕННЯ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ У БРАЗИЛІЇ

Нещодавно наш колишній редактор "Місіонаря" о. Василь Зінько, ЧСВВ урочисто відзначив свій золотий ювілей священства у Бразилії. Урочистості з нагоди цього торжества відбулись у церкві св. Йосафата, у м. Прудентополі.

о. Василь побував також в Аргентині. Спогади про аргентинський Місіонес, який відзначив сторіччя перших українських поселенців, читайте у новій книзі о. Василя Зінька, ЧСВВ "У степу червоної землі".

Перебуваючи у Бразилії, о. Василь Зінько, ЧСВВ здійснював велику душпастирську працю. У реколекційному домі Сестер Катехиток св. Анни на Вера Гварані отець Василь проводив реколекції на тему "Святий Дух". В м. Іваї (Бразилія) відбулось посвячення нового новіціятського приміщення сестер Служебниць, на якому були всі Провінційні настоятельки з багатьох Провінцій світу на чолі з Головною настоятелькою с. Терезою Кіт. У цьому торжестві взяло участь біля 180 сестер і 20 священиків під проводом Преосвященного єпископа Кир Єфрема Кривого, ЧСВВ. Прибули сюди також сестри Василіянки, св. Анни, св. Йосифа та миряни світського Інституту Катехиток Серця Ісусового.

На світлині вітання о. Василя Зінька, ЧСВВ з нагоди золотого ювілею священства у церкві св. Йосафата у Прудентополі (Бразилія).

А тепер о. Василь Зінько, ЧСВВ, знову повернувся в Україну, де проводить місії, реколекції і взагалі різноманітну пасторальну діяльність.

РОЗПОВІДЬ ОДНІЄЇ ПИСАНКИ

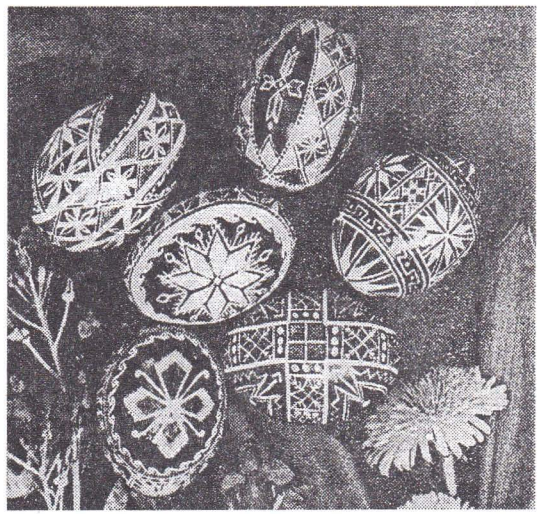

На столі лежала чудова українська писанка. Всі милувались її неповторною красою. А її подруги просили розповісти, хто ж так гарно розписав красивими візерунками. Вона усміхнулась і почала розказувати свою історію.

- Якось я потрапила в руки однієї монахині Згромадження Катехиток св. Анни, яка дуже любить писати писанки. Вона спочатку обмила мене оцтом. Тоді нанесла простим олівцем візерунок української вишивки та воском обвела узори, скупала мене в холодній жовтій фарбі і сказала: "Не переживай, будеш жовтою". Потім знову скупала мене в оранжевій фарбі, висушила і нанесла віск на візерунки. Те ж саме повторила з червоною і чорною фарбою. Я подумала, що залишусь чорною і хотілось плакати.

- Не плач, - промовила сестра, - я зігрію тебе, зніму увесь віск і будеш дуже красивою.

Вкінці покрила мене прозорим лаком і залишила сохнути якийсь час на кількох цвяшках. А напередодні Великодня мене поклали в кошик з пасхою на самий верх і понесли до церкви святити.

Вже у великодньому кошику зустріла ще інші писанки, з якими були ми знайомі ще з курячого гнізда. Одна краща від другої, бо були розписані різними візерунками: бойківським, лемківським, полтавським. Але мені здавалось, що всі, дивлячись на мене, трохи по-дружньому заздрили красоті гуцульського візерунку, яким я була розписана. Я не могла надякувати Богові, що потрапила в руки такої доброї сестри-монахині, яка мене так чудово прикрасила. Я стоятиму довго-довго у вітальні сестер, як неповторна краса мистецтва.

- Є у мене ще одна мрія, - сказала красуня-писанка, - потрапити на виставку писанок і виграти якусь нагороду за майстерний розпис. О, як би було добре, щоб було більше таких дбайливих писанкарок, щоб писанки стали окрасою кожної української оселі, нагадуючи їм повсякчас, що Христос воскрес.

СЛЬОЗИ-ПИСАНКИ

Була п'ятниця. Ранішнє сонце зачервоніло все небо та всі доми в Єрусалимі. В повітрі відчувалась якась дивна тривога, щось, що словами годі переказати. У дворі жидівської ради, Синедріону, чути було дивний галас і крик.

У кутку на камені сидів Ісус Христос. Оточений вартівниками, він очікував на свою дальшу долю. Ще вчора, пізно ввечері, суд засудив його на смерть на хресті. Щоб засуд міг бути виконаний, його мусів потвердити намісник римського цісаря, Пилат. Але він урядує тільки вдень.

Юрба книжників і фарисеїв, що залягала подвір'я, насміхалася з Ісуса, а вартівники штовхали його й били. Апостоли розбіглися, а зляканий Петро заявив, що Ісуса не знає.

Сонце поволі підіймалося вгору. На подвір'ї з'явилися члени жидівської ради й наказали провести Ісуса до Пилата. Їм було дуже спішно - адже ввечері починається свято Пасхи. Ісус мусить згинути до того часу! Пилат не дуже цікавився цією справою. Все-таки сказав, що не бачить вини «в цього чоловіка».

Радні настоювали та почали погрожувати скаргою до цісаря. Тоді Пилат умив руки на знак, що не бере на себе відповідальності за смерть невинного, і видав Ісуса на розп'яття.

По дорозі зустрічали Ісуса побожні люди, плакали над його долею та помагали йому нести хрест.

Божа Мати, дізнавшись, що сталось, також прибула до Єрусалиму. З великим болем зустріла Вона Сина, що ніс хрест на гору Голготу. Нічим не могла Йому допомогти, бо вояки, що Його оточували, не допустили Її до Ісуса.

Ісуса розп'яли між двома розбійниками. Божа Мати плакала ревними сльозами під хрестом. По трьох годинах важких мук Ісус помер.

Надходив вечір. На гору прибули деякі учні Ісуса, щоб його поховати, бо ж у свято не було дозволено, щоб хтось висів на хресті. Його поховали у новому гробі під горою. Коло гробу поставлено військову сторожу. Люди розійшлись.

Божа Мати ніяк не могла відійти від гробу свого улюбленого Сина. Вона ще довго там стояла, аж землю прикрила темна ніч. Тоді й Вона з великим болем у серці поволі пішла до міста, але цілу дорогу скропила гіркими сльозами. Що далі відходила від гробу, то гарячіші та болючіші були сльози. В суботу всі святкували,

і до Ісусового гробу ніхто не приходив. Але в неділю рано-вранці зібралося кілька побожних жінок і пішли до гробу Ісуса. Згідно із їхнім звичаєм, вони хотіли намазати тіло померлого олійками, бо цього вони не встигли зробити у п'ятницю.

У гробі вже не застали Господнього тіла, і ангел сказав їм, що Христос воскрес. Не було вже й військової сторожі: вона розбіглася. Жінки, врадувані цією новиною, верталися щасливі до міста. На дорозі вони побачили прегарні писанки і стали їх збирати. Вони зразу зрозуміли, що це сльози Божої Матері, які перетворились на писанки. Зустрічаючи людей по дорозі, вони з радістю говорили: «Христос воскрес!» - і наділяли їх гарними писанками. Від тієї пори писанка означає радість, яку нам приносить Христове Воскресіння.

(З книги "Джерело Марії"
Львів "Просвіта", 1993)

ГУРТОК ПИСАНКАРСТВА

Щороку напередодні великодніх свят у Новіціятському домі Згромадження Сестер Катехиток св. Анни, що у Брюховичах, діє гурток писанкарства. Сюди приходить багато дітей і молоді, щоб навчитись цьому прадавньому мистецтву українського писанкарства. Ці чудові писанки, розписані гуцульськими, бойківськими, лемківськими візерунками стануть окрасою святкових столів, символами великого, радісного празника Воскресіння Христового.

На світлині: дівчата під керівництвом Сестер Катехиток св. Анни розписують великодні писанки.

НЕСПОДІВАНИЙ ВІДХІД ДО ВІЧНОСТІ НА 26 РОЦІ ЖИТТЯ

19 лютого 1998 р.Б. трагічно загинув під час проходження стажування у Токійському університеті член Апостольства Молитви, і член марійського молодіжного товариства "Містична троянда", науковий співробітник фізичного факультету Львівського державного університету ім. Івана Франка ***Роман Ковалюк.*** Він був талановитим фізиком, наукову роботу якого визнавали як українські, так і японські вчені - фізики. Крім того, Роман був обдарованим музикантом, грав на скрипці і гітарі, був учасником камерного оркестру Львівського університету ім. Ів. Франка.

11 січня 1998 року в Токіо Роман став переможцем на фестивалі міжнародної пісні, зайнявши перше місце.

В трьох католицьких церквах Токіо Роман навчав молодь українським колядкам, українським релігійним і народним пісням. Будучи ревним християнином, він постійно відвідував католицьку церкву і часто приймав Найсвятіші Тайни.

Від початку створення товариства "Містична троянда" Роман постійно брав участь у прощах по місцях, де знаходяться чудотворні ікони, у відпустах відвідував заняття, які проводив духовний провідник о. В. Зінько, ЧСВВ.

Він був взірцем для нас усіх. Члени товариства знали Романа, як надзвичайно чуйну і добру, духовно багату і морально стійку, скромну і розумну людину.

Ми всі висловлюємо глибокі співчуття батькам, родичам, друзям і знайомим.

Члени марійського молодіжного товариства "Містична троянда"

* * *

Слава Ісусу Христу!

Бабуся, батьки і брат Романа Ковалюка складають глибокий уклін і щиру подяку отцям Василіянам, сестрам Василіянкам, членам Апостольства молитви, членам Товариства "Містична троянда" і всім вірним нашої парохії св. Андрія у центрі міста Львова.

Дякуємо за участь у нічному чуванні, за молитви, а також за участь у похоронній процесії. За пожертвування Вашого часу нашому найдорожчому синові, братові, онуку Роману. Нехай Всесильний Господь, через заступництво Непорочно Зачатої Діви Марії, Цариці неба і землі, винагородить вас щедро ще тут, на землі.

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український
католицький
часопис

Заснований у 1897 році
Засновники - Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво
ЛВ-№122

Головний редактор

о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о. Василь Зінько, ЧСВВ
о. Віталій Дуткевич, ЧСВВ

Літературний редактор:
Ольга Крак
Літературне редагування та
коректура - Ігоря Скленара
Комп'ютерна верстка
Ольги Кузьмич

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський
монастир ОО. Василіян
тел. 72-95-69

Підписано до друку 27.03.98 р.
Формат 70x100 1/16. Друк
офсетний. Папір друк. № 1. Умов.
друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб.
5,7. Обл.-вид. арк. 5,0.
Зам. 13

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва
Отців Василіян «Місіонер».
292310, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 1998.

ЗМІСТ

З світлим празником Воскресіння Христового! ... 1
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Слово редактора ... 2
Намір Апостольства молитви на квітень ... 3
Намір Апостольства молитви на травень ... 5
Духовний вечір на Сокальщині ... 5
о. Матей Гаврилів, ЧСВВ
Екуменічна Хресна дорога у Львова ... 6
о. Теодозій Янків, ЧСВВ
Хрест Христовий- символ перемоги ... 8
о. Матей Гаврилів, ЧСВВ
Благовіщення ... 10
Нам пишуть ... 12
Квітна неділя ... 13
Плащаниця ... 14
Великопосні реколекції ... 14
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
Великодні спогади минулого ... 15
о. Роман Каспришин
Великодня сповідь в часи підпілля ... 16
о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ
Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа 18
Великодні народні звичаї ... 19
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ
Пасха у підпіллі ... 20
Ольга Крак
Хвалім Господа, бо добрий, бо милість Його вічна ... 21
Пам'яті о. Богдана Репетила, ЧНІ ... 24
бр. Йосафат Коваль, ЧСВВ
Отці Василіяни у Бразилії ... 26
Відзначення золотого ювілею у Бразилії .. 27
Розповідь однієї писанки ... 28
Сльози-писанки ... 29
Гурток писанкарства ... 30
Несподіваний відхід до вічності на 26 році життя ... 31

На обкладинці: **Христове Воскресіння.** Ікона в каплиці Отців Василіян (Кула, Югославія). Робота Володимира Свідерського. Художнє оформлення Богдана Салія.

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

Кросворд "Великодній"

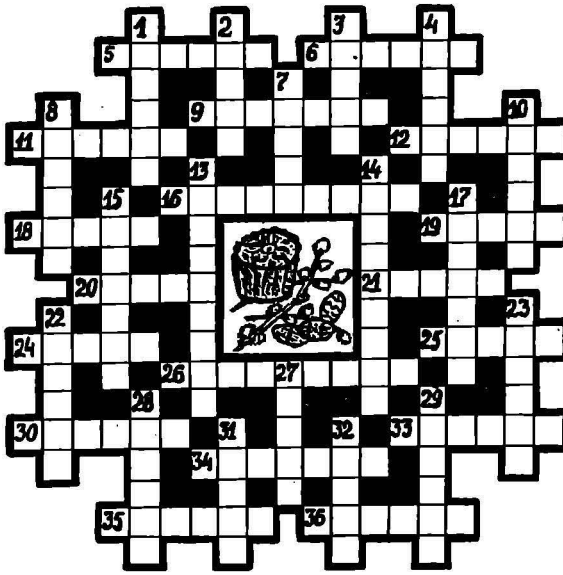

По горизонталі: 5. День, коли Ісус Христос установив Пресвяту Євхаристію на Тайній вечері. 6. Тоді сказав їм: "... у мене на душі - аж до смерті! Зостаньтеся тут і чувайте зі мною". 9. Богослужіння, яке правлять ввечері. 11. "Тоді Симон Петро, який мав меч при собі, добув його і, вдаривши первосвященикового слугу, відрубав йому праве вухо. Слуга той звався..." 12. Місто, де народився святий Апостол Павло. 16. Назва духовного закладу. 18. "І згадав ... слово, що Ісус був промовив до нього: "Перше, ніж півень заспіває двічі - тричі мене відречешся. Та й заридав гірко". 19. Мальований образ Ісуса Христа, Пречистої Діви Марії, Святих. 20. Син Авраама. 21. Людина, яка вкрай обмежує свої життєві потреби. 24. Як же настав ..., усі первосвященики і старші народу скликали раду на Ісуса, щоб Його вбити". 25. Молитва. 26. Одне з добрих діл. 30. Означення Бога у Старому Завіті. 33. "А ... і ті, що стерегли з ним Ісуса, бачивши землетрус і те, що сталося, вельми налякалися і мовили: "Це справді був Син Божий!" 34. Розбійник, звільнення якого домагалися євреї замість Ісуса Христа. 35. Євангелист. 36. Одяг священнослужителя.

По вертикалі: 1. Потік, біля якого було схоплено Ісуса. 2. Кущ, з гілок якого перед розп'яттям Ісусу одягнули вінок. 3. Традиційне кінцеве слово християнської молитви і проповіді ("Нехай так буде"). 4. Син царя Соломона. 7. Одна з одеж Ісуса, яку воїни поділили (з допомогою жереба) після Його розп'яття. 8. Багатий митар в Єрихоні, який увірував у Христа і приймав Його у своєму домі. 10. "Отак мовив Ісус, а підвівши очі свої до неба, проказав: "Отче, прийшла!.. Прослав свого Сина, щоб Син Твій тебе прославив". 13. Професор історії Церкви у Львівському університеті з 1864 р. 14. Автор книжки "Сповідайтеся добре". 15. "А коли вони зібралися, Пилат каже до них: "Кого бажаєте, щоб я вам відпустив: Варавву чи Ісуса, що зветься..." 17. Стародавня форма молитов у Східній Церкві, що складається з коротких прохань. 22. Країна, в якій встановлено пам'ятник українській писанці. 23. Композитор і музикознавець, автор "Історії української церковної музики". 27. Канонічна книга Старого Завіту. 28. Первісна назва Палестини в Старому Завіті. 29. Пісня на честь Святого чи празника, що передає короткий зміст свята. 31. Оповідання про муки Христа (страсті), які читалися в середньовічній Європі в неділі Великого посту та Страсний четвер. У Галичині були поширені з XVI ст. 32. "На ... Пасхи відпускав він їм одного в'язня, того, якого вони просили. А був один, що звався Варавва, ув'язнений з бунтівниками, які під час бунту вчинили були вбивство".

Склала Леся ШТИКАЛО,
м. Львів

Відповіді на чайнворд "ПІСТ", опублікований у № 3 за 1998 р.:

П. 1. Понеділок. 2. Катрій. 3. Йов. 4. Вероніка. 5. Апостол. 6. Лазар. 7. Риба. 8. Анна. 9. Амос. 10. Сповідь.

І. 1. Хрест. 2. Телевізор. 3. Реколекція.

С. 1. Дзвін. 2. Наум. 3. Милостиня. 4. Якинт. 5. Терен. 6. Никодим. 7. Марко.

Т. 1. Петро. 2. Орар. 3. Рада. 4. Ангел. 5. Леві. 6. Ісаак. 7. Куріння. 8. Яір.

Синод єпископів УГКЦ 20 вересня 1997 року у Крехові затвердив офіційні тексти молитов "Отче наш" і Богородице Діво". Закликаємо наших дорогих читачів навчитися відмовляти ці молитви згідно з приписаним текстом і допомогти іншим також це зробити. Це необхідно для того, щоб усюди і завжди українці однаково молилися, хоча у молитовниках можливі розбіжності. В усій нашій Церкві в Україні і за кордоном текст цих двох молитов є таким:

"Отче наш, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам сьогодні, і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим; і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого".

"Богородице Діво, радуйся, благодатна Маріє, Господь з Тобою. Благословенна Ти між жінками і благословенний плід лона Твого, бо Ти породила Христа Спаса, Ізбавителя душ наших".